

19/02/07

לכבוד:
גב' נורית דאבוש
יו"ר הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו

שלום רב,

הנדון: שידור של ביצוע עבירות על החוק בפרק הראשון של הסדרה "מסודרים"

בהמשך למכתבי אליכם מיום 08/02/07, בהמשך לתשובת היועץ המשפטי של הרשות מיום 12/02/07 ולאחר שצפיתי בפרק המדובר.

לצערי, מה ששידור הרבה יותר חמור ממה שצפיתי!

צר לי לומר שהפרק ראשון של הסדרה "מסודרים" לא היה ראוי לשידור, ואני אפרט כי כנראה מכתבי הקודם לא היה מספיק ברור. הטענות שלי היו בשני מישורים: המישור החוקי משפטי, והמישור הערכי מוסרי

המישור החוקי משפטי

הסוגיה כאן אינה חופש הביטוי, אלא שאלה האם ראוי לשידור במסגרת סדרת דרמה תיעוד של עבירות על החוק?

ברור שבמסגרת סדרות דרמה יש סצנות בהם נראות עבירות פליליות אפילו חמורות, אבל סדרת דרמה לא מראים תיעוד של מעשים פלילים!

עבירות על החוק שנראות בסדרת דרמה כולם מומחזות, שחקן שמגלם רוצח ונראה הורג שחקן אחר לא באמת עושה זאת אלא ממחזי זאת בעזרת אפקטים. שחקן שמגלם דמות שמתעללת בע"ח לא באמת בועט בחתול אלא ממחזי זאת באמצעות אפקטים קולנועיים.

וכך גם בדוגמא שהביאו אנשי חברת קשת לגבי הסרט "תלמה ולואיז" האם מישהו באמת חושב שמפיקי הסרט זרקו רכב בתוך שמורת טבע "הגראנד קניון" בארה"ב? ברור שמדובר באפקט קולנועי. אני משער שאין חולק שהשלכת רכב, ממצוק לעבר חוף הים היא עבירה על החוק, משום כך מפיקי הסדרה פנו לעיריית בת-ים לבקש אישור מיוחד לעניין. לדעתנו לעיריית בת-ים לא הייתה סמכות לתת אישור כזה.

אני משער שאילו יוצרי הסדרה היו מצלמים את זריקת הרכב במחצבה, והיו משתמשים באפקטים קולנועיים כדי ליצור אשליה כאילו הרכב נזרק אל החוף, הטענה של פגיעה בחופש הביטוי הייתה נכונה. אבל אילו אינם פני הדברים, יוצר הסדרה עברו על החוק. יש פסול בשידור סדרות דרמה בהם כלולות סצנות בהם יש תיעוד (לא המחזה) של ביצוע עבירות על החוק.

כוונתנו לא הייתה נגד שידור סצנות בהם נראות עבירות על החוק אלא נגד שידור תיעוד אחד לאחד של עבירות על החוק שאכן מתבצעות בפועל!

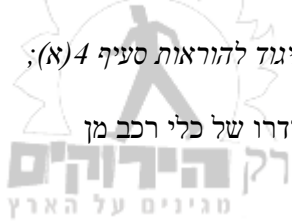
סעיף 2 בחוק שמירת הסביבה החופית (2004)

"פגיעה בסביבה החופית" - פעולה של אדם בסביבה החופית, לרבות כל אחת מהפעולות המפורטות בפסקאות (1) עד (6) להלן, הגורמת לשינוי ניכר במהלך ההתפתחות הטבעית או בשימור של הסביבה החופית:

- (1) פגיעה במערכות אקולוגיות המתקיימות בסביבה החופית;
- (2) פגיעה בטבלאות גידוד ומסלע, במערות ובמצוקים טבעיים, בדיונות חול ובאזורי שפך של נחלים, המצויים בסביבה החופית;
- (3) פגיעה בקו המגע בין הים ליבשה ושינויו;
- (4) פגיעה בזרימה ובתנועה הטבעית של החול החופי ומי הים;
- (5) גרימת סיכון או נזק לאזורי מחיה של מיני צומח או בעלי חיים ולרבייתם בסביבה החופית;
- (6) פגיעה באתרי מורשת ועתיקות כהגדרתם בחוק העתיקות, הנמצאים בסביבה החופית;

סעיף 7 בחוק שמירת הסביבה החופית (2004)

7. (א) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שישה חודשים או כפל הקנס האמור בסעיף 61 (א) (4) לחוק העונשין, התשל"ז 1977 - (להלן - חוק העונשין); נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו - ארבע פעמים הקנס האמור בסעיף 61 (א) (4) לחוק העונשין:
(1) מבצע פעולה המהווה או העלולה להוות פגיעה בסביבה החופית, בניגוד להוראות סעיף 4 (א);

מן התייעוד בסדרה השחקן **אסי כהן** עבר לכאורה על החוק בכך שהוא גרם לדרדרו של כלי רכב מן המצוק ובכך גורם לפגיעה בחוף ובמצוק.

סעיף 2 ו-3 בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים (1997)

2. לא ינהג אדם ברכב בחוף הים

3. על אף הוראות סעיף 2, רשאי אדם שהורשה לכך לנהוג ברכב בחוף הים לאחת ממטרות אלה:

(1) שמירה על בטחון הציבור ועל בטחון המדינה;

(2) ביצוע משימות שיטור על פי דין;

(3) פיקוח והצלה;

(4) מתן שירותים בתחום רשות מקומית - ובלבד שהנהוג ברכב הורשה לכך בכתב על ידי ראש הרשות המקומית הנוגעת בדבר;

(5) מתן שירותים מחוץ לתחום רשות מקומית - ובלבד שהנהוג ברכב הורשה לכך על ידי הממונה על המחוז;

(6) מטרה אחרת שאישר השר בצו.

כל משפטן יכול להבחין שצילום סדרת דרמה אינה אחת המטרות החיוניות שמותר לשמם לנהוג בחוף, ולכן כפי שמתועד בסדרה השחקן **אסי כהן** עבר לכאורה על החוק.

יתרה מזאת לפי סעיף 8 בחוק קצין יכול לשלול את רישונו של אדם.

8. היה לשוטר יסוד סביר להניח כי אדם נהג ברכב בניגוד להוראות חוק זה ובאופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם או לגרום פגיעה ניכרת בסביבה, יודיע על כך לקצין משטרה בדרגה שאינה פחותה מדרגת מפקח, והקצין רשאי לפסול אותו אדם, בצו, מהחזיק ברשיון נהיגה לאותו סוג של רכב שבו נעברה העבירה, לתקופה של 30 ימים מיום שנמסר לו הצו, והוראות סעיפים 47, 48, 49 ו- 50 לפקודת התעבורה יחולו בהתאם.

לפי המתועד בסדרה השחקן **אסי כהן** הניח אבן על דוושת הגז, וגרם לזינוק של הרכב מן המצוק וגרם בכך לכאורה לסיכון חיי אדם, ולכן קצין יכול לשלול את רישיון הנהיגה שלו.

המישור הערכי מוסרי

גם אילו הסצנה הזו הייתה כולה מומחזת באמצאות אפקטים קולנועיים גם היה פסול בשידור סצנה זו ולא כלשכן שמדובר בתייעוד אמיתי.

בכול העולם מבינים שהצגה של גיבורים בסדרות דרמה שעושים מעשים שנחשבים גסים ובלתי הולמים באור חיובי הוא פסול. למשל הצגה של התנהגות גסה, גזענית, פוגענית בנשים, מתעללת בבעלי חיים, או אפילו עישון.

נשאלת השאלה האם התנהגות ונדלסטית כלפי הסביבה שמסכנת חיי-אדם נכללת כהתנהגות שלילית? לפי יוצרי הסדרה כנראה שלא, אלא ההפך כהתנהגות "קולית" ומצליחנית.

בפרק המדובר ארבעת גיבורי הסדרה משליכים רכב ישן אל החוף, במין טקס מוזר שבו הם הופכים ברגע מאנשים רגלים למגה מצליחנים.

לדעתנו הניסיון להראות את ארבעת הגיבורים משתפים פעולה במטרה להשליך את הרכב מן המצוק פסול. בעיקר בלי שאף אחד מן הגיבורים לא הישמע הערה או אפילו ציוץ על הפגיעה בחוף ובסביבה שאולי היה יכול לתקן את הרושם ולתת לצופים את הצד השני של המטבע ואולי לטעת בהם ספק לגבי המעשה.

יש להזכיר שרק לפני חודש החליטה הרשות השנייה להעניש את ערוץ 10 על שידור של פעלול של קוסם שנראה כמסוכן והיה חשש שמא יהווה דוגמא לחיקוי. במקרה זה לא מדובר בפעלול שברור שהינו קסם אל בתיעוד ברור של השלכת רכב.

לא זו בלבד, במהלך הסצנה מדגמים לצופים איך להשליך את הרכב מן המצוק, ע"י הנחת אבן על דושת הגז.

לצערי ייתכן שבשל אלמנט החיקוי של בני הנוער ייתכן ונראה בעתיד הקרוב מקרים בהם נערים מחקים את גיבורי הסדרה ומשליכים כלי רכב מן המצוק על החוף.

יש לתהות אם יפגע אדם שהולך על החוף בשל השלכת רכב, האם יהיה התירוץ של חופש הביטוי הארוץ לגיטימי?

לסיכום:

אפשר לתהות מתי הפך הונדליזם לצורת ביטוי? ולמה הרשות השנייה מצאה כי הוא ראוי להגנה במסגרת חופש הביטוי?

הרשות צריכה לשאול את עצמה האם הבערה של הסירה בצומת הסירה היא חופש הביטוי? האם ניתן בפטיש של המזרקה בכיכר בדיזנגוף הוא חופש הביטוי? אזי למה פגיעה בחוף ובמצוק הם חופש הביטוי? מפלגת הירוקים רואה בחופש הביטוי ערך חשוב ביותר, אבל לא כל מעשה או ביטוי ראוי להיות משודר בערוץ ציבורי בתפוצה נרחבת.

ייתכן, ואם הסצנה הייתה מצולמת במחצבה בלי פגיעה בטבע ואחד מגיבורי הסדרה היה מבקר את התנהגות הזו, סצנה הייתה ראויה לשידור. לדאבונו לא כך היה, השחקנים צולמו שהם עוברים על החוק, ואף דמות לא יצאה נגד התנהגות ונדליסטית זו.

לכן אנו פונים אלייך שוב בבקשה להעניש את חברת קשת, ולהרות לא לשדר את הסצנה הזו בשידורים חוזרים.

בברכה,

דרור עזרא

רכז פורום השרון, מפלגת הירוקים

העתק:

מר פאר ויסנר – יו"ר מפלגת הירוקים
ח"כ אופיר פינס – יו"ר ועדת פנים ואיכות סביבה
ח"כ מיכאל מלכיאור – יו"ר ועדת החינוך
מר אבי ניר – מנכ"ל חברת קשת
מר ניר פפאי – החברה להגנת הטבע
עו"ד אלי בן-ארי – אדם טבע ודין
עו"ד דרון אבני – יועץ משפטי ברשות השנייה
ניצב תלונות הציבור ברשות השנייה